

ŠTEV. 8
1-9-3-9

STAVBE
ZNAK
ČEBELAR
SLOVENSKEGA
ČEBELARSKEGA
DRUŠTVA

GLASILO

SLOVENSKEGA
ČEBELARSKEGA
DRUŠTVA

v

LIUBLJANI

LETNIK
XLII

Vsebina:

Poleganje matic	117	Čtivo za začetnike	125
Odveč	118	Avgust	125
Dopolnilo k članku „Moja opazovanja“	119	Kotiček za radovedneže	126
O čebeljem želu in strupu	120	Opazovalne postaje	128
Na obisku pri starosti slovenskih čebelarjev	121	Društvene vesti	129
Nadaljevanje poročila o obnem zboru Čebelar- larskega društva	122	Naše podružnice	129
		Drobir	130

Mali oglasi

Zamenjam za čebele, najrajši kranjčice, motor BSA, starejši tip, v brezhibnem stanju. Cena nizka, po dogovoru. Gradišar Franc, Ribnica na Dol.

Sejni zapisniki.

XIX. seja dne 22. junija 1939. Vodja Čebelarne je podal poročilo o zadevah Društvene čebelarne: glede satnic, pravilnika gospodarskega odseka, ter podružnice Čebelarne v Mariboru. Predsednik je poročal o sestanku uredniškega odseka in o pravilniku tega odseka. Odbor je rešil nekatere dopise podružnic glede zdravstvenega stanja panjev. Bolezenski strokovnjaki bodo pregledali čebelnjake v Borovnici, Horjulu, Račah, Cirkovcih in Pristavi pri Ljutomeru. Odbor je vzel na znanje poročilo o delu komisije banske uprave, ki je urejevala ajdova pašišča. Društvo je vložilo prošnjo na direkcijo drž. železnic za znižanje tarifne postavke za prevoz kranjčic na pašo. Finančno ministrstvo je bilo naprošeno za novo dovoljenje za nakup sladkorja za dobo 1939/40. Odbor je v vlogi izrazil prošnjo, da naj bi bil sladkor v bodoče denaturiran z žagovino in ne s papriko. Tudi je društvo prosilo, da bi v bodoče odpadle zahteve po predhodnem dovoljenju sreskega načelstva in finančne kontrole, ki ga je moral doslej čebelar predložiti društvu pred nakupom sladkorja. Zadostuje naj finančna kontrola, ki jo finančni organi itak vrše po nakupu sladkorja pri vsakem čebelarju. V tem smislu je bila zainteresirana tudi Kmetijska zbornica. Odbor je razpravljal končno o ustanovitvi zadruga za razpečavanje medu, ter o čebelarskem slovarju, ki ga sestavlja g. prof. Mihelič.

XX. seja dne 6. julija 1939. Odbor je sklepal o udeležbi društva na kmetijski razstavi v jeseni na velesejmu in o razmnoževanju vrb. Dovolil je nekatera predavanja. Vzel je na znanje drugo poročilo o delu banske komisije za ureditev ajdovih pašišč. Zaradi ustanovitve zadruga za razpečavanje medu, je odbor sprejel osnutek vlog, s predhodnim sporazumom z referentoma gg. Okornom in Pušem, na ministrstvo za trgovino, Zavod za pospeševanje zunanje trgovine in na vse jugoslovanske čebelarske organizacije. Vloge je sestavil g. predsednik Žnidaršič.

XXI. seja dne 14. julija 1939. Ravnatelj Arko je kot vodja Čebelarne poročal o tedenski seji gospodarskega odseka, o preselitvi podružnice Čebelarne v Mariboru, o zavarovanju blaga v Čebelarni in o popravilu žlebov Janševega doma. G. prof. Mihelič je poročal o gradivu, ki ga je zbral za čebelarski slovar. Veliko, a zelo potrebno delo, ki ga vrši g. profesor, bo za enotnost izražanja v čebelarstvu velikega pomena. Odbor je sestavil dnevni red za prihodnjo sejo širšega odbora.

Glasilo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno.

Številka 8

V Ljubljani, 1. avgusta 1939

Letnik XLII

Poleganje matic

Gorenjec.

O preleganju matic se je pisalo že veliko, toda o vzrokih preleganja pa navadno ne pišemo, morda zato ker preleganje matice večkrat zakrivimo čebelarji sami z nepravilnim delom v panjih, oziroma z delom o nepravem času. Vzrejal sem več let matice in pri tem delu sem doživel več primerov za dokaz moje trditve.

Začnimo z rano spomladjo. Družine se razvijajo pravilno, dokler ne začne čebelar brez pameti razmetavati satov po plodišču. Matica ima zaradi tega zmešan red pri zalaganju in navadno nekaj dni ne zalega v toliki množini kot prej. Še brezpašna doba naj bo in čebele mislijo, da je matica manj vredna, pa nastavijo matičnike za preleganje.

Pride čas prestavljanja. Družine so močne, hitro se odločimo za prestavitev zalege v medišče. Matica nima prostora za zalaganje! Pri tem pa niti malo ne mislimo, da je prvi pogoj za obilno nastavitev zalege dobra paša in zopet paša, posebno ako je medu v panjih že malo. Kaj se zgodi pri takem brezsmiselnem delu? Čebele nastavijo po nekaj matičnikov. Morda za rojenje? Kaj še! Največkrat so namenjeni za preleganje, komaj pet od sto za rojenje.

Čebelar hiti z izrezovanjem matične zalege in misli kako imenitno je čebelam prekrižal načrte za rojenje. Toda bolj pametno bi bilo, da jih je malo pomazal z medom ali vsaj sladkorjem, ako medu nima. Matica bi po pitanju zopet začela zalegati in njeno življenje bi bilo rešeno. Da smo čebelarji na vrhuncu modrosti, radi dobrim panjem odvezamemo precej zalege v korist slabičem. Tako delo ni ravno pod nič, toda slediti bi

moralo nekoliko kg klaje, drugače je zopet matica v nevarnosti. Seveda, ob dobri paši navedenih grehov ne naredimo, toda kolikokrat pa imamo zgodaj spomladi dobro pašo? Vsakih deset let enkrat!

Da je vzrok preleganja matic v največ primerih krivo čebelarjevo delo v panjih in zraven pomanjkanje paše, sem v zadnjih slabih letinah dognal za popolno resnico, vsaj zame. Seveda, vselej se to ne zgodi ravno zato, pa ne opazimo posledic, večkrat se pa vsa reč popravi, ko nastopi lepo vreme in z njim dobra paša. Da niso moje trditve prazne čenče, naj navedem nekoliko dokazov.

Za naselitev trisatnih prašilčkov sem v letih, ko ni kazalo čebelariti na med, vzel panjem po nekoliko satov zalege. Ako mi je bil kak panj zavljo pasme posebno všeč, sem z odvzemanjem zalege le preveč šaril in redno sem pri takih panjih dosegel prelego matice. Prenasal sem potem take matice iz panja v panj, toda povsod ista slika. Čez nekaj dni so bili v takem panju matičniki. Vselej sem jih porezal, ko so bili pokriti, toda takoj so bili drugi. To početje čebel mi je bilo všeč, ker sem matičnike rabil za prašilčke, iz katerih sem prodal matice. Da bi dobil večje število in lepših matičnikov, sem take panje začel izdatno pitati s sladkorno raztopino, ki sem ji primešal deseti del mleka, kakor je bilo nasvetovano v Čebelarju. Pri prvem takem postopku sem v nadi, da dobim lepe matičnike, odprl panj, toda zastonj sem jemal sat za satom iz njega. Niti enega matičnika ni bilo, pač pa je matica začela zopet izredno lepo zalegati. Čudil sem se, odkod naenkrat ta preokret v panju, ker je vendar imel namen matico preleči. Po večkratnih zmeraj istih preobratih glede matice, sem prišel do spoznanja, da preleganju

matice ni vselej vzrok izčrpana matica, ampak v največ primerih čebelarjevo delo v času ko v naravi ni paše. Zato pa tudi nekateri čebelarji prestavljajo čebel opuščaj, ter rajši dajejo v medišča nastavke brez zalege. Res je po njih mnenju isti uspeh, toda le zato ker so slučajno prestavljali v času, ko ni bilo paše, pitali pa niso. V drugem primeru — bilo je l. 1936. — sem opazoval v nekem panju čudno komando čebel. Najprvo so preglele matico. Dobil sem mladico v panju že živo poleg stare, ki je pomalem še zalegala. Starka je imela od kril samo še nekake štrclje. Pustil sem vse pri miru kakor sem dobil, misleč da bodo že uredile, saj niso tako neumne. Čez nekoliko dni je zmagala v meni radovednost, kaj dela panj z dvema maticama. Odprem ga in v ne malo začudenje vidim, da je starka zopet prišla do svojih prejšnjih pravic. Lagodno je še šetala po satju in zalegala, mladico pa so čebele preganjale ter bi jo bile gotovo končale, da nisem stare z enim satom odstranil. Da vidim koliko je še vredna, sem združil dva prašilca, tako da sem imel polovičarja na sedem satov. To je bilo v avgustu ravno v času, ko sem pripravljaj druge panje za prevoz na pašo. Spomladi l. 1938. sem družino predjal v AŽ panj, in matica brez kril je še celo leto tekmovala glede zalege z mojimi najboljšimi panji. Pustil sem jo jeseni, čeravno se nisem nanjo zanesel in tudi spomladi l. 1938. ni zaostajala za drugimi. Mogoče je ravno zavoljo tega, ker ni imela kril, tako strnjeno zalegala. Premišljal sem, kaj je temu čudnemu početju čebel vzrok ter po panju, ki sem ga imel na tehtnici, dognal, da je bilo tiste dni nekoliko kg donosa in ta je rešil starko gotove smrti. Dohitela jo je konec aprila l. 1938. v plamenih čebelnjaka. Toda tega groznega prizora se ne spominjam rad, zato tudi o tem ne bom pisal.

H koncu naj omenim še en tak primer s posebno lepo matico, katero sem dobil od g. Strgarja. Vzrejal sem mu matice za izvoz, zato sem jo posebno varoval, ker je bila glede čiste pasme na prvem mestu. Zavoljo stalnega jemanja zalege so jo čebele večkrat hotele odstraniti, toda vselej sem ji s pitanjem rešil življenje.

Nimam namena trditi, da so vse moje ugotovitve glede preleganja matic velikega pomena, velikokrat pa bi radi obdržali dobro matico, čeprav jo čebele hočejo odstraniti. Najlaže storimo to z izdatnim pitanjem panja, to pa v času, ko v naravi ni paše in smo zakrivili zmedo pri čebelah

glede sodbe o vrednosti matice mi sami z odvzemanjem zalege v nepravem času.

Ako mi dovoli g. urednik bom kdaj drugič povedal tudi o svojih skušnjah pri prašenju matic. Postal sem sicer po težki nesreči zopet začetnik, toda misli iz prejšnjih let čebelarjenja so mi ostale v spominu. Teh se ogenj ni dotaknil, manjkalo pa ni veliko, da mi ni osmodil tudi moje trde „kranjske buče“.

Odveč

Virmašan.

Kljub temu, da čebelar lahko precej vpliva na delovanje panjev, posebno družin v panjih s premičnim satjem, v katerih lahko pospešujemo ali oviramo rojenje, nam vendar včasih kljub vsej pažnji kak panj roji. Zgodnjega roja se noben čebelar ne brani, posebno, ako ima še kaj praznih panjev, ali da še ni dosegel določenega števila družin. Ako pa dobi tak roj julija ali celo avgusta, ga največkrat ogrebe le zato, da ne ostane zunaj, ker se sam ne vrne v panj. Ne ve, kaj bi s takim rojem. Ako ga vrne v izrojenca, bo čez teden dni zopet zunaj, ako pa ga vsadi v svoj panj, tudi ni posebnega uspeha z njim, posebno, kadar jesenska paša popolnoma odpove. V tem primeru ima dva slabiča več, izrojenec se ne opomore, ker za cel mesec prekine zaleganje, roj se zaleže kolikor pač more, obsedi na zalégi in zamudi še tiste redke dni, ki mu nudijo kaj donosa. Tako sta jeseni oba sposobna za odstranitev iz števila za pleme določenih panjev, ali pa potrebna čebelarjeve pomoči.

Tudi meni se je tako godilo v prvih letih čebelarjenja z AŽ panji. Kljub večkratnemu pregledu sem v nabito polnem panju prezrl kak matičnik in kmalu po tem je bil roj zunaj. Po pregledu sem bil trdno prepričan, da je panj vsaj za dober teden v redu, a ko je bil roj zunaj, sem dobil še kak skrit matičnik. Porezal sem še te, pozni roj vrnil, a po desetih dneh je bil zopet zunaj. Zopet isto delo, in uspeh? Panj je postal slabši, ali pa še celo brezmatičen, ker družina, katera hoče rojiti, ji težko ubraniš, tudi ako ji režeš matičnike ali roje vračaš. Ako mu vzameš staro matico in roj vrneš, zelo oslabi, ker prekine družina zaleganje. Tudi prašenje matice je jeseni zelo kočljiva stvar.

Jaz delam sedaj takole. Vsak tak odvišen roj ogrebem in ga dam do večera na

hladno. Izrojčca natančno pregledam, po-režem razen enega vse matičnike. Sat z ma-tičnikom in še tri sate že pokrite zalege dam v prašilnik na štiri okvire. Ker se vsa starejša žival vrne v izrojčca, mu nekó-liko dni pokladam z medóm oslajeno vodo. Ker pa je zalega že godna, se kmalu opo-more in v lepem vremenu opráši matico. Te potem porabim za pomoč osirotelim pa-njem, za jesensko izmenjavo starih slabih matic, ali pá jih pustim kot rezervo čez zimo.

Kaj pa izrojčec? Temu stisnem ostale sate skupaj, mesto odvzetih mu dam pra-zne sate, ali še boljše satnice, zvečer roj vrnem in panj je v redu. Svojemu nagonu je deloma zadovoljil (le deloma, ker ma-tica je ostala stara), ima potrebo izdelati satnice in prostor za zaleganje. Tako imam panj v redu in še rezervno družinico, ali, po domače rečeno, da je koza, cela in volk sit. Ako pa mí matica v izrojčcu ne uga-ja, jo izmenjam po končani ajdovi paši, ker vsaka izmenjava med letom je jako tvegana stvar.

Dopolnilo k članku »Moja opazovanja«

M. S.
(Konec.)

Nadejam se, gospod, da po vseh teh opa-zanjih ne morete niti malo več dvomiti o tem, da so domneve našega slavnega Réau-mura pravilne. Če spustimo v panj več matic, je gotovo, da bo zavládala le ena, a vse druge bodo poginile od njenega žela. Čebele delavke pa pri tem niti trenutek ne bodo poskušale uporabiti svoja žela proti tuji matici. Razmišljam, kaj je v tem slu-čaju moglo zapeljati gg. Riema in Schi-racha. Da bi mogel to objasniti, se mi zdi potrebno pregovoriti podrobno o neki novi vrsti čebelje policije.

Pri naravnem stanju panjev je mogoče opaziti trenutno v panju tudi več matic, ki so se izlegle iz matičnjakov, katere so čebele same v takem panju izdelale. Te matice ostanejo tu le toliko časa, dokler se ne formira roj ali pa njihova medse-bojna borba ne odloči, katera izmed njih bo zasedla prestol. Izvzemši ta slučaj, ne more biti nikoli v enem panju več matic in ko bi kakšen opazovalec hotel dodati še drugo, more to storiti le s silo, t. j. ta-ko, da odpre panj. Z eno besedo: v narav-

nem stanju se ne more nikoli tuja matica vtihotapiti v tuj panj, in sicer zakaj?

Čebele podnevi in ponoči budno stražijo pred vrati svojega doma. Te previdne stra-žarke pregledajo vse, kar pride v panj, in se ne zanašajo samo na svoje oči, ampak se tudi s svojimi vitkimi tipalkami do-taknejo vsakega, ki hoče v panj, in vsako stvar, ki jo dosežejo, kar mimogrede re-čeno, ne pušča nobenega dvoma, da so jim tipalke slušni organ. Če pride tuja matica, jo čebele, ki stražijo, takoj zgrabijo, a da bi ji zabranile vhod jo primejo s čelju-sti za noge in krila in jo tako stisnejo medse, da se ne more niti geniti. Nato pri-dejo polahko iz panja še druge čebele in vse skupaj jo še bolj stisnejo. Vsem so glave obrnjene proti centru njihovega klobčica, kjer je ta matica stisnjena in ta-ko stisnjeno ogorčeno držé, da lahko ves ta klobčič tudi dvignemo pá čebele tega niti ne opazijo. Absolutno je nemogoče, da bi tako obkoljena matica ušla v panj. Če jo dolgo tako stiskajo, pogine, a smrt verjet-no nastopi vsled lakoté ali pa zadušitve. Samo enkrat smo videli, da so čebele z želi umorile neko ujeto matico, a še to po naši krivdi. Ginjeni nad njeno usodo, smo jo namreč hoteli izyleči iz sredine klobčica, v katerem je bila stisnjena, a čebele so se takoj razburile, pokazale so svoja žela in več žel se je zarilo v nesrečno matico, ki je podlegla. Povsem gotovo je, da ti ubodi ni-so bili njej namenjeni, ker je to plačalo z življenjem tudi več delavk, čeprav čebé-lam ni bilo do tega, da bi se med sabo morile. Če bi torej ne bili razburili čebel v tem klobčiču, bi bile sicer še naprej sti-skale matico med seboj, a je ne bi ubile. Da se torej vrnemo h g. Riemu. On je ob neki podobni priliki, kot je bila navedena tu, videl, da so čebele v ogorčenju prega-njale matico. Mislil je, da so jo hotele za-bosti z želom, pa je iz tega napravil za-ključek, da čebele same ubijajo odvcčne matice. Vi ste njegovo opazovanje objavili v „Contemplation de la nature“, a Vi, go-spod, sedaj lahko spoznate iz podrobnosti, ki sem jih navedel, da se je g. Riem varal. Ni vedel s kakšno pažnjo čebele spremlja-jó vse, kar se dogaja pri vходу njihovega panja in mu je bilo popolnoma nepoznano sredstvo, ki ga čebele uporabljajo, da tuji matici preprečijo vstop v svoj panj.

Ko smo ugotovili, da čebele v nobenem slučaju ne more z želóm odvečnih ma-tic, smo bili radovedni, kako bo sprejeta tuja matica v panju, ki nima matice. Da

bi to razjasnili, smo napravili številne poskuse, s katerih podrobnostmi bi se to pismo zavleklo brez kraja, zato bom navedel le glavne rezultate.

Ko odstranimo iz panja matico, čebele tega takoj ne zapazijo. Zato ne prestanejo z delom, negujejo zalego in vse svoje posle opravljajo z isto mirnostjo kot prej. Toda po nekaj urah se vznemirijo. Zdi se, kot bi bilo v panju vse v neredu. Slišati je neko nenavadno šumenje. Čebele prenehajo negovati svojo zalego, hitreje tekajo po satju in zdi se, da so zmedene. Opažajo torej, da ni matice v njihovi sredini. A kako to spoznajo? Kako čebele, ki so na nekem drugem satju, vedo, da je matica v panju ali da je tam sploh ni?

Govoreč o neki drugi značilnosti iz življenja naših čebel, ste Vi sami, gospod, postavili to vprašanje. Jaz prav za prav nisem zmožen, da nanj odgovorim, a zbral sem nekatera dejstva, ki bodo morda olajšala prirodoslovcem, da odkrijejo to tajno.

Sam niti malo ne dvomim, da izhaja ta njihova vznemirjenost iz tega, ker se zavedajo, da nimajo matice, kajti, čim se ona vrne, takoj zavlada mir. In kar je predvsem čudno, takoj jo spoznajo. To, gospod, razumite povsem dobesedno. Kadar pa matico zamenjujemo z drugo, je stvar docela drugačna, če jo damo v panj v teku prvih dvanaest ur; odkar smo odvzeli staro. V tem slučaju traja vznemirjenost dalje in čebele postopajo z novo matico, kot da bi imele še staro v panju. Zgrabijo jo, se strnejo okoli nje od vseh strani in jo stiskajo v svojem neprodirnem klobčiču zelo dolgo. Zaradi tega taka nova matica navadno pogine bodisi od glada bodisi od pomanjkanja zraka.

Če počakamo 18 ur, odkar smo panju odvzeli matico, in potem spustimo drugo v panj, v začetku tudi z njo tako postopajo, vendar se čebele, ki so jo zgrabile, hitreje razprše in klobčič, ki se je napravil okoli nje, kmalu postane redkejši. Čebele se počasi razidejo in matica se tako osvobodi, hodi počasi in onemoglo, a včasih tudi pogine po nekoliko minutah. Videli smo, da ostanejo nekatere matice zdrave, čeprav so bile stiskane v klobčiču po 17 ur in da so po tem sicer slabem sprejemu prevzele gospodarstvo.

Če pa damo matico po 24ih ali 30ih urah v panj, jo čebele lepo sprejmejo in se bo takoj znašla kot v svoji hiši, čim jo spustimo v panj.

Dovolj je torej, da preide 20—30 ur, pa čebele pozabijo na svojo matico. V tem slučaju je vsaka druga predpostavka neutemeljena.

Vse to moje pismo je izpolnjeno s samimi borbami in žalostnimi scenami. Mogel bi morda, končujoč ga, sporočiti Vam kaj tudi o kakšni boljši in interesantnejši posebnosti. A, da se ne bi več vračal na zgodbe o dvobojih in masakriranju, bom dodal tukaj tudi svoja opažanja o morjenju trotov. Imam čast... itd. François Huber."

O čebeljem želu in strupu

Vlado Rojec — Litija.

Čebelca je padla po nezgodi v vodo. Gotovo bi utonila, da ji ni vrgel golobček slamnato bilko, ki se je je oprijela in po njej splezala na suho. Za protiuslugo je čebelica pičila lovca — baš v trenutku, ko je ta pritisnil na petelina, da bi sprožil in ustrelil golobčka. Ker je lovec od bolečine zmaknil namerjeno puško, ni zadel. Golobček je živ in zdrav odletel v daljavo.

Zgodba, ki jo podajam samo v izvlečku, mi je ostala izmed vseh, kolikor smo jih imeli tedaj, ko sem obiskoval prvi razred osnovne šole v svojih abecednikih, najbolj v spominu. Ne vem, zakaj. Ali mi je ugaljala radi lepega moralnega jedra, ki ga vsebuje, ali pa zaradi tega, ker nastopa v njej dvoje živalic, ki sta mi bili že od nekdaj nad vse ljubi. Toda, ko sem kasneje nekoliko globlje pogledal v resnično življenje, ko sem se na podlagi svojih prirodoslovnih študij oprostil marsikaterih sentimentalnosti iz otroških let, se mi je naenkrat zazdelo, da bi morala zgodba drugače končati. In zgubila je mnogo na svoji mikavnosti.

Vsakemu čebelarju bo najbrže znano, da je čebela, ki piči brezpogojno zapisana smrti. Čebelica iz naše zgodbe ni potemtakem prav nič pridobila s tem, da jo je golobček rešil iz vode, kajti že v naslednjem trenutku, ko je naskočila lovca in ga pičila, je svoje dragoceno življenje nepremišljeno spet zaigrala. Če bi bila to osa, čmrlj ali kaka druga želata žuželka, bi pik ostal brez posledic. Pri čebeli pa je drugače. Da nam bo stvar umljiva, si oglejmo njeno želo nekoliko natančneje. S prostim očesom seveda ne bomo prišli daleč. Treba je pač poklicati na pomoč mikroskop.

Želo je pri čebeli skrito v zadnjem zadkovem obročku. Vidno postane šele tedaj, kadar se čebela razburi in se pripravi, da bi pičila. Tedaj pomoli iz zadka tanko iglo,

o kateri bi lahko domnevali kvečjemu še to, da je votla, podobna torej nekaki prišiljeni cevki, po kateri priteka strup v pičeno mesto. Toda naš pogled in domneva nas varata. V resnici je mnogo bolj komplicirano, kot si ga moremo predstavljati. Stavljeno je kar iz treh delov, in sicer iz tako zvanega žlebiča in dveh bodalc, od katerih je vsako zase opremljeno z desetimi kaveljci. Če bi imeli pred sabo čebelo, ki je sprožila svoje želo, in bi jo gledali s hrbtne strani, bi najprej opazili žlebič. Ta je poveznjen, ali bolje povedano, obrnjen z izdolbenim delom navzdol. Bodalci ležita pod žlebičem in sta nanj pregiblivo pritrjeni. Na notranji strani tik ob obeh robovih žlebiča teče namreč dvoje tirnic približno iste oblike, kot so tirnice na železniški progi. V tirnici se zajedata bodalci z ustrežajočima podolžnima utoroma. Zaradi njih se moreta premikati samo naprej in nazaj. V ostalem sta bodalci votli, od vnanje strani sploščeni in upognjeni nazaj, tako da nastaja med njima in žlebičem prazen prostor. Žlebič se razširi na zgornjem koncu v betičast nastavek. Ta del pri sproženem delu ni več viden. Še manj seveda strupni mehurček, s katerim je v zvezi po kratki cevki. Podaljšek strupnega mehurčka je dolga, črevasto zavita žleza strupnica, ki se na koncu razcepi v dvoje rogljičastih izrastkov. V betičasti nastavek izliva svojo vsebino še druga, mnogo krajša žleza, katere namen in delovanje pa do danes nista nesporno pojasnjena. Bodalci sta zgoraj, ko se prerijeta skozi betičasti nastavek, usločeni nazven in pritrjeni na gibalno aparaturo, t. j. skupino mišičja in vzvodov, sestojecih iz hitinastih kosov razne oblike in velikosti.

Čebela, ki hoče pičiti, ukrivi zadek navzdol ter potisne bodalci in žlebič nekoliko v kožo izbrane žrtve. Takoj nato prične delovati gibalna aparatura, ki spravi bodalci v izmenično, nekakemu žaganju podobno premikanje. V nastali rani se želo oprijemlje s kaveljci ter se na ta način dalje globlje zajeda v notranjost. Istočasno priteka preko betičastega nastavka iz strupnega mehurčka strup in se predvsem po cevki, ki jo tvorita navznotraj uviti bodalci z žlebičem, izceja v rano. Želo se z nazaj ukrivljenimi kaveljci tako močno zasidra v elastični koži, da ga čebela, ko hoče odleteti, ne more več izdreti. Priklene se tako rekoč sama na svojo žrtev. Oprosti se je lahko edino s silo, pri čemer si izruje želo z vsemi pripadajočimi deli. Če je bil pri tem izruvan tudi živčni voz, deluje želo še naprej, dasiravno ni več v zvezi s svojo

lastnico. — Ta prostovoljna amputacija konča vedno s smrtnim izidom. Poginejo celo čebele, ki se jim je na kakršenkoli način posrečilo izvleči želo. Smrt nastopi v nekaj urah, vendar niso redki primeri, ko se mučijo tako poškodovane čebele tudi po več dni, preden poginejo.

Če opazuješ take pohabljenke in njih trpljenje, se ti nehote vsiljuje vprašanje, ali je v naravi v resnici vse tako smotrno urejeno, kot se to često poudarja. Le kakšno vrednost naj ima želo za čebele, če ga morejo uporabljati samo pod pogojem, da pogube pri tem same sebe? Predstavljajte si strelno orožje, ki bi ga namerili proti nasprotniku, a bi vam istočasno, ko bi oddali strel, eksplodiralo v roki. Ali bi bilo tako orožje sploh orožje? Radoveden sem, kdo bi se hotel z njim braniti. Zdi se, kot bi se hotela narava, ko je oborožila čebele s tem usodnim orožjem, nekoliko pošaliti. A šala je za naše pojme naravnost okrutna. In vendar je mogoče deloma opravičiti to njeno okrutnost.

(Nadaljevanje.)

Na obisku pri starosti slovenskih čebelarjev

V Stari vasi pri Postojni čebelarji starosta slovenskih čebelarjev, g. Ivan Sajovic. Člani ožjega odbora SČD so se že dalj časa pripravljali, da ga obišejo, letos pa je bilo konec odlašanja in so se dne 2. julija resnično podali na pot.

Dopoldne so si ogledali postojnske zanimivosti, predvsem jamo in jamski muzej, si privezali dušo in pokrepčali telo, nabrali po trgovinah raznih „spominov“, popoldne pa so jo mahnili v Staro vas. Službo potnega maršala je prevzel nase g. profesor Sajovic, sin staroste. Ravno njemu se imamo zahvaliti, da je šlo vse gladko in v redu.

V Stari vasi smo bili sprejeti zelo slavnostno. Domači orkester, okoli 60 odličnih godbenikov, je intoniral veličastno Brahmsovo himno „Pesem brez besed“, ki smo jo stoje in zamaknjeni poslušali. Godci — 60 močnih A. Ž. panjev — so svojo nalogo zares častno izvršili. Njih „kapelnik“, g. Sajovic, nas je potem popeljal v čebelnjak in razkazal posamezne „godce“, ki so bili tako lepo medeni, da jih je bilo veselje gledati.

Ko so se oči napasle čebel, smo posedli pred hišo okoli mize, ki se je kmalu začela šibiti pod težo najrazličnejših zemeljskih dobrot. Kozarci so bili do roba napolnjeni

z zlatorumeno medico, ki jo zna g. Sajovic zares mojstrsko napraviti. Prav težko jo je bilo ločiti od finega vina. Da ni manjkalo na mizi domačega medu, je samo ob sebi umevno.

In gospod Sajovic? Sedel je med nami kakor svetopisemski očak. Le kdaj se bo

postaji. Še nekoliko minut, pa smo že brželi z vlakom proti Ljubljani.

Kdo so osebe na sliki, bi radi vedeli? V sredi sedi g. Ivan Sajovic, na njegovi desnici naš društveni predsednik, na levici odbornik prof. Raič. Zadaaj stoje (od leve proti desni) vodja DČ A. Arko, urednik Buko-

Odborniki SČD na obisku v Stari vasi.

postaral? Odkar ga poznam, je vedno enak: zastaven, pokončen, rdečih lic, skoraj brez gub, vedno dobre volje in šegav, da je človeku kar toplo pri srcu. 88 let mu že teži rame in še vedno je neugnan, delaven od zore do mraka. Čebele oskrbuje sam, ogreba roje, kosi, krmi živino, in opravlja vsa poljska dela. V pogovoru kaže toliko bistrega duha, da človek pozabi na njegovo visoko starost.

Gospod Sajovic je vzor dobrega gospodarja in spretnega slovenskega človeka. Kaj vse ne zna! Je imeniten čebelar, zelo spreten mizar samouk, zidar, živinozdravnik, klalec in kaj vem še kaj. Zato uživa daleč naokoli mnogo spoštovanja.

V prijetnem kramljanju so nam minevale ure in že je bilo treba misliti na odhod. Društveni predsednik, g. Žnideršič se je v imenu vseh izletnikov gospodarju pristrčno zahvalil za povabilo in za vse dobrote ter mu želel zdravja in mnogo sreče pri čebelah. Poslovali smo se in že smo bili zunaj vasi sredi polja, kjer nas je sprejela huda kraška burja, ki nas je terala proti

vec, društveni tajnik Dermelj in prof. Sajovic. Sabo smo imeli tudi matico, kakor se pač pri roju razume, pa se je skrila pred fotografom. Saj ni treba, da bi moral pokroviteljico ljubljanskih čebelarjev, gospo Ančko Arko vsakdo poznati!

Gospod Sajovic! bodite prav pristrčno pozdravljeni in na svidenje!

Nadaljevanje poročila o občnem zboru Čebelarskega društva

Po sprejetju blagajniškega poročila za upravni oddelek je podal vodja Čebelarne, g. rav. Arko, poročilo o poslovanju in stanju Društvene Čebelarne.

„Lani smo končno vendarle dočakali razmeroma dobro čebelarsko letino, ki je bila posebno tam obilna, kjer je medila hoja. Za časa ajdove paše pa čebele niso nanesle zimske zaloge. Zaradi dobre čebelarske letine je bil v DČ tudi promet s če-

belarskimi potrebščinami prav dovoljen, tako da smo leto uspešno zaključili.

Glasom bilance in računa izgube in dobička z dne 31. decembra 1958. znaša dobiček v letu 1958. 50.000 din. — Iz bilance se dalje razvidi, da smo skladu za Janšev dom odplačali ves dolg, ki je znašal dne 23. junija 1950, ko sem prevzel vodstvo čebelarne, 163.740'69 din. Premoženje, ki je znašalo tedaj 115.974'63 din, je do konca leta 1958. naraslo na 290.000 din. Res je, da si je Čebelarna morala lani izposoditi znesek 200.000 din, to pa zato, ker je od 122 čebelarjev nakupila čez dva vagona medu. To je znatno večja količina, kot znaša naša letna potreba. Promet z medom v čebelarni ni bil tak kot druga leta, ko je bilo pridelanega manj medu. Čebelarji so namreč založili z medom naše en gros odjemalce, nekateri so z medom kar krošnjariji in ga prodajali po hišah zasebnikom po slepi ceni. Storili smo vse, da bi prodali med v inozemstvo ter tudi v druge kraje naše države, kjer so pridelali le malo medu. Naš trud pa je bil zaman. V inozemstvo bi ga trenutno mogli prodati le po nesprejemljivi ceni, približno 8 din za kg. S kakim medom so si pomagali trgovci izven naše banovine, nam pa žal ni znano. To nas opozarja, da bomo primorani vnovčiti naš med po večini pri nas doma. Zato bomo morali storiti vsak po svojih močeh kaj za večjo reklamo za uživanje medu. Organizirati bomo morali tudi prodajo našega medu po možnosti v inozemstvo, kakor tudi v druge kraje naše države. Za tako prodajo moramo pa biti pripravljeni že v naprej. Prvi korak v tem pogledu je storjen. Zaposlili smo, da dobi čebelarna prosto skladišče. Prošnji je ravnateljstvo mestnega trošarinskega urada v Ljubljani ugodilo in priznalo Društveni čebelarni prosto skladišče za med, vosek in voščine. S tem je omogočeno, da se bo v Čebelarni zbiral, sortiral in napolnil v posode za eksport med za engros prodajo brez plačila mestne trošarine. Čebelarjem, ki nam pošiljajo ali prinašajo vosek v zameno za satnice tudi več ne bo treba plačati mestne trošarine v iznosu 1 din za kg. Prihranek, ki ga bodo zavoljo tega imeli čebelarji, cenimo na letnih 4.500 din.

Čebelarna napreduje povoljno. Ako bo šlo tako naprej, si bo v nekoliko letih pridobila zadostnih sredstev za nakup medu in voska v večjih količinah in bo potem še v večji meri lahko pomagala čebelarjem pri vnovčevanju njihovih pridelkov.

Zaradi tega mora biti dolžnost nas vseh, da kupujemo čebelarske potrebščine le v Društveni čebelarni ali pa pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Novem mestu in Ptujju ter s tem podpiramo svoje podjetje.

Priznati moram, da se pripeti, da kak kupec s postrežbo v Čebelarni ni zadovoljen, bodisi kar se tiče cene in morda tudi kakovosti blaga. Stremimo sicer za tem, da bi bili vsi kupci zadovoljni, toda kakor v vseh trgovinah, tako se tudi nam vselej vse ne posreči. Zatorej vljudno prosim gg. čebelarje-kupce, katerim bi se kaj takega pripetilo, da nam to blagohotno takoj sporoče, in sicer na naslov vodje D. Č. Ako bi pa to ne zaleгло, pa naj svojo pritožbo pošljejo naravnost g. predsedniku društva. S takimi pritožbami pa prosim ne kaže odlašati in ni umestno, da se jih raznaša na občnih zborih podružnic po preteku približno 10 let, kar se je žal, letos pripetilo.

Službovanje vseh uslužbencev čebelarne je bilo pohvalno in pošteno.

Vsem p. n. članom, ki želijo k temu poročilo, oziroma bilanci in računskemu zaključku podrobnejša pojasnila, sem radevolje na razpolago."

Po poročilu so prosili gg. delegati pojasnila, od koga kupuje Čebelarna med, kaj se je ukrenilo zaradi prodaje medu, glede prostega skladišča za med in vosek ter glede cen za čebelarske potrebščine. Ker je g. vodja dal vsem točna pojasnila, je bilo blagajniško in poslovno poročilo za Čebelarno soglasno odobreno.

G. Šmajdek je podal revizijsko poročilo z izjavo, da sta našla z g. Ivom Verbičem knjige v najlepšem redu. Želi le, da bi se članarina pravočasno nakazovala, ker trpi zaradi pozno nakazane in neplačane članarine vsa društvena uprava. Inventiranje blaga v Čebelarni se je točno izvršilo. Predlagal je priznanje in razrešnico blagajnikoma in odboru.

Razrešnica je bila soglasno sprejeta.

Volitev. G. predsednik je najprej pojasnil, kdo je iz odbora po žrebu izpadel in kako naj bi se volili novi odborniki. Bil je mnenja, da naj bi vsako okrožje zase volilo zastopnika v glavni odbor, občni zbor pa naj bi to potrdil. G. Kirar pa je predlagal, da naj se volijo vsi novi odborniki hkrati. Po 5 minutnem odmoru je g. predsednik zborovanje zopet otvoril. Predlagani sta bili dve listi, prva na čelu z g. prof. Verbičem, druga z g. Babnikom. Skru-

tinatorja sta bila gg. Majer in Ravnik. Izid volitev je bil sledeč:

I. lista z g. prof. Verbičem je dobila 48 glasov, II. lista z g. Babnikom pa 74 glasov.

Na podlagi tega izida so bili izvoljeni sledeči gg. v odbor:

Babnik Janko, podravnatelj Tobačne tovarne v Ljubljani,

Peterlin Alojzij, šol. nadzor. v Kočevju, Petelin Albin, učitelj in referent banske uprave v Ljubljani,

Klun Franc, posestnik, Bušča vas, p. Cerklje pri Krki,

Prelog Alojzij, pos. Zagojiči, p. Sv. Marjeta niže Ptuja,

Kirar Franc, pos., št. Peter-Maribor.

Izvoljeni so bili namesto odstopivših gg. prof. Verbiča, rav. Arka, Bitenca, Lenarčiča, Močnika in Peterlina, ki pa je bil ponovno izvoljen.

Po izvolitvi je g. prof. Verbič oddal predsedstvo podpredsedniku g. prof. Raiču, ki je občni zbor nadalje vodil.

Občni zbor je nato izvolil še dva preglednika računov, in sicer gg. rav. Resmana Franca iz Radovljice in g. Šmajdka Ivana, šol. uprav. v p. na Ježici.

Za namestnike odbornikov so bili izvoljeni: gg. Šimenc Anton iz Podgore, Tratnjek Davorin, šol. nadz. v Dol. Lendavi in Tavčar Teodor, župnik na Viču.

Proračun. Tajnik je prebral najprej proračun za upravni oddelek za leto 1939. s sledečimi postavkami:

Dohodki.

	din	din
Vloga v čekov. računu v hranilnici . . .	3.035'12 715'57	3.750'69
Članarina — zaostanki za leto 1939. . . .	15.000'— 90.000'—	105.000'—
Izkupiček za knjige:		
Vrednost medu . . .	100'—	
Čebelne bolezni . . .	100'—	
Jugova	3.000'—	3.200'—
Razne podpore:		
banske uprave . . .	3.000'—	
Saveza	4.000'—	7.000'—
Dotacija in podpore iz društvenih podjetij		26.087'31
Skupaj		146.038'—

Stroški.

Slov. čebelar:	din	din
tisk lista	50.000'—	
klišeji	2.000'—	
poština	1.000'—	
sotrudniki	7.500'—	
uredništvo	6.000'—	
naslovi	1.500'—	68.000'—
Opazovalne postaje		5.500'—
Tajništvo		8.000'—
Tajniške potrebščine		2.500'—
Tečaji — predavanja		10.000'—
Potnine — sejnine		3.000'—
Plemenila postaja		500'—
Tiskovine		1.000'—
Muzej		500'—
Knjižnica		3.000'—
Tuji časopisi		400'—
Odplačilo za Jugovo knjigo		5.000'—
Delno odplačilo dolga		5.000'—
Za zatiranje kužnih bolezni		5.000'—
Članarina Savezu		3.000'—
Sklad za zavarovanje		6.000'—

Dolgovi:

opazovalne postaje za l. 1938.	4.869'—
tisk Čebelarja za l. 1938.	12.915'—
prehodna plačila Čebelarni	1.521'50
razno	332'50

Skupaj 146.038'—

G. Kirar je predlagal sprejem proračuna. Delegati so odločno zahtevali, da se mora zaostala članarina iztirjati. Po podružnicah nabrani člani morajo članarino plačati pri svojih podružnicah.

Proračun upravnega oddelka je bil nato sprejet.

Tajnik je nato prečital še proračun za Janšev dom.

Dohodki.

	din	din
Vloga na ček. računu v Mestni hranilnici	3.872'— 315'—	4.185'—
Bohinčevo plačilo		1.800'—
Prispevek Čebelarne		18.000'—
Vračilo posojila uprav. oddelka		6.800'—
Vračilo Čebelarne		30.000'—
Prispevek za odplačilo anuitete		44.835'—
Skupaj		105.620'—

Stroški.

Odplačilo hipoteke	100.000'—
Davščine	500'—
Eventuelna popravila	5.000'—
Zavarovalnina proti požaru	120'—
Skupaj	105.620'—

Proračun je bil soglasno sprejet.

VII. Sladkor. Pred razpravo o tej točki je g. ref. Sitar sporočil zborovalcem pozdrave podpredsednika narodne skupščine g. Mihelčiča, kar so zborovalci sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Tajnik je poročal zborovalcem o stanju sladkorne akcije, na kar je stavil dve vprašanji:

1. Ali naj odbor še nadalje naroča sladkor?

2. S čim naj se sladkor denaturira?

Po končani debati je bilo sklenjeno, da naj ima društvo sladkor stalno na zalogi in da naj odbor doseže, da bo sladkor v bodoče denaturiran z žaganjem.

VIII. Predlogi. Občni zbor je sprejel predlog glavnega odbora, da ostane članačina za leto 1939. nespremenjena (35 din). Vse ostale predloge podružnic je tajnik prečital. Zborovalci pa so zaradi dolgo trajajočega zborovanja sklenili, da se vsi predlogi podružnic odstopijo glavnemu odboru v rešitev.

Pred zaključkom občnega zbora je g. Šmajdek predlagal, da naj se izvoli g. predsednik prof. Verbič za častnega predsednika društva, kar je bilo soglasno sprejeto.

Po tej točki je g. podpredsednik z zahvalo zaključil občni zbor. (Konec.)

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Avgust

Smo že v mesecu jesenske paše! Kdor se je ravnal po navodilih za minuli mesec, ima sedaj same brezhibne in močne družine ter bo brez skrbi čakal, da odpre dobrohotna narava svoje zadnje sladke vire čebelam, najprej na cvetlicah v otavi, potem še na ajdovem cvetu. Med, ki ga naberejo čebele jeseni, je kot zimska hrana za čebele brezhiben, je torej pravi blagodar za čebele in čebelarja. Ob paši na otavi ni treba čebelarju imeti nobenih skrbi, ker nima ta med premočnega duha in ne vabi čebel k ropanju.

Vse drugače je ob cvetenju ajde. Ajdov med ne diši močno samo na njivah, ampak tudi iz panjev puhti njegov omamni vonj. Ako je paša na ajdi dobra in nepretrgana, letijo čebele le na cvetove, in jim ni mar, da bi silile v tuje panje in se ruvale s stražo pred žreli. Vsa drugačna postane podoba, ako se pretрга paša na polju. Čebele so že postale strastne nabiralke in iščejo medu zunaj na njivah. Ker ga tam ne najdejo kakor prejšnje dni, se usmerijo tja, odkoder prihaja opojni vonj po ajdovem medu: k sosednjemu čebelnjaku. Ako je tam namesto čebelnjaka le odprto stojišče, obletavajo najprej prostor za skladanico panjev, potem pa skušajo priti spodaj pri žrelu do medu. Najprej napadejo krajne panje. Ako je tam straža budna, nastane klanje in domače čebele pokoljejo najbolj sitne tujke, in napad je odbit. Ako straža pri žrelih ni dovolj močna, se posreči nekaterim roparicam priti v panj, se napiti medu in ga

odnesti. Ko pridejo s plenom domov, zvbijo s svojim plesom še svoje sestrice na rop. V tujem čebelnjaku sicer naletijo na večji odpor, a vprašanje je, jeli dovolj močan za tako zelo ojačeno armado napadalk. Ako je dovolj močan, bo napad sicer odbit, toda ponavlja se znova in znova. Če obramba ni dovolj močna, je panj v nekoliko urah popolnoma izropan in roparice se lotijo celo zalege, ki jo odkrivajo. Ko je panj izropan, se lotijo roparice sosednjega. Ker je njih želja po plenu nenasitna, je v nevarnosti ves čebelnjak, kajti armada roparic narašča od ure do ure. Prokletstvo začetega ropanja je, da pomeni konec prav izdatne paše, pa naj bo vreme še tako ugodno. Roparice same tratijo čas in se borijo z napadenimi čebelami in zanemarjajo pašo na polju, napadene čebele pa ne morejo več polnoštevno izletavati na pašo, ker morajo dom braniti. Škoda, povzročena po ropanju, je vedno zelo velika. Čebelar, ki so bile njegove čebele napadene, izgubi del panjev in veliko čebel, ki poginejo v obrambi. Vrh tega je tudi zaradi tega oškodovan, ker njegove čebele ne izkoristijo več popolnoma ostale paše. Čebelar, katerega čebele ropajo, pa tudi ne pride na svoj račun. Tista malenkost medu, ki ga prinesejo roparice, ne odtehta izgubo čebel, ki pokrivajo tla pred napadenim čebelnjakom.

Pri nekem močnem ropanju, katero je trajalo nekoliko časa, sem s prizadetima čebelarjema preiskal mrtve čebele, ki so ležale nekoliko prstov na debelo pred napadenim čebelnjakom. Ugotovili smo, da

je polovica mrtvic imela v sebi po veliko kapljo medu. Torej med so roparice odnesle iz napadenega panja, a ga niso niti polovico prinesle domov. Ropanja ni lahko ustaviti, dasi je veliko sredstev, ki jih priporočajo. Eno je, da čebele vznemirimo z močnim sunkom ali udarcem na panj, da prihitijo ven in zastražijo žrelo, drugo da zožimo žrela s primerno zagozdo, da more le po dvoje čebel ven in noter, tretje da prislonimo pred žrela kose šip, ki morajo na obeh straneh segati več centimetrov čez širino žrela, tako da morejo čebele le od strani do žrela. Dobro je, če vzamemo steklarski klej ali ilovico, vtaknemo dve palčici v debelini svinčnika v žrelo, ki ga potem popolnoma zamašimo s steklarskim klejem ali ilovico, nato pa potegnemo palčici ven, da morejo čebele le skozi nastale luknjice ven in noter. Nekateri čebelarji zadelaajo sprednjo stran čebelnjaka z vejami, da ne morejo čebele neovirano do žrel; še boljša pa je v ta namen velika ribiška mreža. Vseh teh pet sredstev ima namen, da pomagamo čebelam do premoči zoper napadalke.

Razen teh sredstev priporočajo še mazanje končnic panjev z raznimi močno dišječimi tekočinami, n. pr. karbolinejem, bacilolom itd., da z njimi prekrijemo vonj medu. Dobro sredstvo je tudi, če v začetku ropanja ujamemo posamezne roparice, jim izrgamo želo in mehurček za strup, to tvarino pa z nohtom razmažemo po panjevi bradi, kar domače čebele tako zelo razburi, da postanejo zelo bojevite.

Ako se je pa ropanje že zelo razpaslo, pomaga edino odvoz čebel vsaj 5 km daleč.

Še nekaj je treba pripomniti k prevažanju čebel v pašo, ki ni nikdar brez nevarnosti. Panji naj bodo varno zaprti, za pore morajo biti zares nepremične. Panji ne smejo imeti nobenih rež. Pred prevažanjem se moramo o tem dobro prepričati, drugače imamo med prevažanjem zelo velike težave. Saj ni malenkost, ako vrejo čebele pri reži iz panja, in besno pikajo čebelarja in pomočnike.

V panje mora med prevažanjem prihajati dovolj zraka skozi dušnike. Zelo pomaga, če krajni sat nadomestimo s satnikom, ki ima samo osnovo. S tem damo čebelam priliko, da se pomaknejo v prazen prostor in razbremenijo ulice med zaleženimi sati. Kdor more, naj vzame vsakemu panju pred prevažanjem prazen sat iz medišča in naj ga nalije s čisto vodo, da mu potem ne bo treba brizgati vodo skozi

okenca, kar je zelo dvomljive vrednosti, zlasti ako to delamo šele med vožnjo.

Čebelar naj spremlja sam čebele. Pri sebi naj ima vse potrebno: kadilo, krinko, trske za mašenje rež, steklarski klej, kladivo, klešče in žeblje. Tudi posoda za vodo naj ne manjka.

Vozilo za čebele naj bo tako, da ne tresse. Dandanes je tovorni avto izvrstno prevozno sredstvo, ki je še boljše nego železnica.

Kranjčice je dobro prevažati narobe obrnjene, tako da sloni teža satja na pokrovu panja, kamor je močno pritrjeno. Ostalo je bilo že navedeno v prejšnji številki.

H koncu še nekaj: vozimo le v hladu, ponoči. Kadar je le prevroče, ni slabo, če damo v panje za mrežo kose ledu.

Kotiček za radovedneže

1. Lani sem imel čebele na ajdovi paši v B. pri Ptujju. Pasišče je potrdila banska uprava, okrajno glavarstvo mi je pa na mojo prijavo dovolilo, da smem tja postaviti 50 panjev. Ali moram tudi letos čebele prijavit, do kdaj in komu? V. V. v L.

Pasišča v ptujškem okraju so dokončno določena. Na novo se bodo določila, čim se pokaže potreba za to, zlasti če bi se čebelarske razmere močno spremenile. Če ste lani postavili čebele na določeno pasišče z odobritvijo okrajnega glavarstva, smete letos postaviti na isto pasišče isto število panjev kakor lani. Poprejšnje prijave za to ni treba. Takoj po dovozu morate občini, kjer je pasišče, pismeno sporočiti, koliko panjev ste pripeljali. Občina namreč ima pravico in dolžnost, da kontrolira število pripeljanih panjev, da jih nihče več ne pripelje kakor dovoljeno število.

2. Pri nekem panju sem opazil na čebelah malo uš na hrbtih. Ali so te živalce nevarne za čebele in kako naj jih zatrem? J. I. v C.

Vaše čebele imajo navadno čebeljo uš, ki pa je kot škodljivec bolj razvpita kakor je v resnici. Jaz jih nisem nikdar preganjal, ker izginejo same od sebe, prav kakor se pojavijo same od sebe. — Pripeti se pa, da se jih kaka matica tako naleze, da jih je vsa živa. Tako matičo moramo pripreti v matičnico in puhniti vanjo nekoliko dima. To ponavljamo v kratkih presledkih tako dolgo, da začnejo omoteni krplji z matice padati. Ko je matica čista,

pomočite mehak slikarski čopič (iz dlak, ne iz ščetin!) v razredčen med in jo nekoliko pomedite po hrbtu, da s tem kolikor toliko prikrijete smrad po tobaku in zmanjšate nevarnost, da bi čebele smrdečo matico umorile. Jaz jo enostavno vržem v tekoči med in jo takoj s kazalcem dvignem iz njega in spustim v ulico med sati, pa se mi še nikdar ni pripetila kaka nesreča.

Skrbite za snago v panjih in za zadostno hrano, pa ne bo uši. Saj se tudi človeška uš najraje drži nesnažnih beračev.

5. Pošiljam vam nekoliko cvetlic, ki jih je na naših travnikih zelo mnogo, pa jim ne vem imena. Čebele jih izredno obletavajo. Iz tega sklepam, da morajo dobro mediti. F. U. v L. p. Z.

Poslane cvetlice so cvetovi glavinca (centaurea iacea), ki je sorodnik plavice. Spada med najbolj medovite travniške cvetlice. Na mokrih tleh ne uspeva.

4. Pri nas čebele precej rojijo. Kljub pazljivosti se pripeti, da se včasih vsedeta skupaj kak prvec in kak roj z mlado matico. Potem se čebele tako dolgo koljejo, da jih ostane komaj polovica. Ali je mogoče klanje preprečiti in na kakšen način? P. D. v R. p. B.

Čisto preprečiti ga ni mogoče, če sta se oba roja zmešala že v zraku, torej še preden sta sedla. Čim opazimo, da se vsedata skupaj, jih začnimo z brizgalnico brizgati. Brizgalnica mora imeti razpršilnik. Vodi primešajmo nekoliko kapljic melisovea, ki ga dobite v lekarni. Ta zelo pomirjevalno vpliva na čebele. Roja čim prej ogrebiti, čebele vnovič nabrizgajte, stresite na rjuho in polovite matice ter jih pripravite v maticnice. Sedaj pristavite prazne kranjčice in denite v vsakega po eno priprto matico, pa se bodo čebele same ločile in nehale klati. Če ste izkušen čebelar, boste staro (izprašeno) matico gotovo ločili od mladice in boste vse mladice dali lahko skupaj v en panj, starko pa v drugega.

Če prvec že sedi na veji, roj z mladice mi se pa šele usipa iz panja, ogrebite hitro prvca in ga zažgnite s kako lahko rečjo (rjuho), pa tako, da ima dovolj zraka. Potem ni nevarnosti, da bi se drugec tja vsedel. — Uvažujte pa, da tudi gornja navodila ne bodo mogla nesreče popolnoma preprečiti. Čim se vsedeta dva roja ali več z različnimi maticami skupaj, moramo računati s klanjem: Z naglimi ukrepi lahko klanje omilimo, popolnoma preprečiti ga pa ne moremo.

6. Odgovor g. J. M. v D. — Jaz sem kranjčice pripravil za izvoz tako, da sem jim pritrdil spodaj na dno dve primerno debeli in bolj rahlo spleteni slamnati kiti, na vsakem koncu eno. Satja nisem podprl z letvicami, ker so kite omiljevale sunke pri transportu. Če kit ni, je treba satje podpreti s primerno debelimi letvicami, ki jih položimo počez čez satje, da se potem ne more podreti. Kite pribijemo s primernimi žebli spodaj na dno.

Panjev nisem nikdar obračal, da bi jih razpošiljal na hrbtu ležeče. Čemu? To je umestno le ob veliki vročini, n. pr. pri prevozu na ajdovo pašo, ali pa če so panji zelo medeni, n. pr. pri vrnitvi z ajde. Na velike daljave pa zelo medenih kranjčičev nihče ne pošilja in se jih pred vojno n. pr. tudi ni smelo, ker so bili panji nad 15 kg surove teže podvrženi carini. Imeli so jih za medene pošiljke.

Razločka med pošiljanjem pomladi ali jeseni ni.

Zelo važno je dobro in pravilno prezračevanje. Do srede aprila, kakor je pač vreme, zadostujeta duška na obeh koncih panja, pri slabših družinah celo samo eden. Od začetka maja pa mora biti tudi na vrhu en dušek, če ne dva, kakršna je pač moč panja, in še je včasih premalo. Nekateri izvaževalci pribijajo na pokrov posebno „škaflo“ iz žičnate mreže, kamor se čebele pomaknejo v silo. To je potrebno zlasti ob vročini in pri pošiljanju v toplejše kraje.

V panje sem pritrdil s šibicami od beke prevezan in v vodi namočen, za krepko pest velik sveženj mahu, da so si čebele med potovanjem lahko gasile žejo.

Zunanja oprema panja obstoji v tem, da na panj prilepimo tiskane listke, s katerimi — v kakem svetovnem jeziku — prosimo in priporočamo čebele v lepo-ravnaje, naglo potovanje in zračno mesto med vožnjo. Ne pozabite prejemnika pravočasno obvestiti o odpremi pošiljke, da jo takoj po prihodu prevzame in ne umre na cilju.

Razposlal sem na tisoče kranjčičev in so na ta način opremljeni potovanje vselej dobro prestali, tudi v najoddaljenejših krajih, čez morje.

V literaturi težko da bi našli kaj navodil za take namene; meni niso znana.

K. Fr. v G.

Prepoved uvoza čebel in matic na Norveško je izdala ondotna vlada z odlokom z dne 10. marca t. l.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za junij 1939

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže							Toplina zraka			Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini dkg							pridobil	po- rabil	dkg	dne	C°								
Blejska Dobrava . . .	577	850	110	250	—	240	—	9.70	—	150	8.	+28	+9	+17.4	24	6	—	6	15	9	14
Breg-Križe	483	570	—	—	—	30	4	500	—	140	4.	+28	+9	+17.30	25	14	—	10	5	15	5
Kranj	385	500	—	—	25	340	200	—	65	120	2.	+31	+10	+19.55	28	10	—	2	18	10	12
Virmaše-Škofja Loka .	361	420	10	—	—	165	135	130	—	80	8.	+28	+11	+19.31	30	11	—	6	14	10	29
Tacen-Šmarna gora . .	314	200	5	10	325	45	45	—	200	10	24.	+29	+9	+21.50	28	11	—	9	9	12	13
Barje	289	15	—	50	110	225	75	—	410	50	30.	+28	+8	+17.3	29	10	—	3	3	24	7
Dob	305	560	—	—	20	320	220	—	—	140	9.	+32	+4	+18.1	27	10	—	4	13	13	5
Rova	350	1400	10	—	25	345	155	895	—	280	3.	+29	+8	+18.2	28	16	—	5	8	17	6
Mekinje	415	1230	90	310	30	370	320	910	—	220	3.	+29	+6	+17.68	30	17	—	4	18	8	26
Škorno-Novi kloster . .	450	825	125	15	—	180	55	830	—	200	5.	+32	+10	+20.	27	7	—	3	19	8	27
Sp. Ložnica-Žalec . . .	252	60	25	300	140	225	120	—	10	190	30.	+28	+6	+18.5	28	11	—	2	20	8	26
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	185	—	115	90	75	30	105	—	100	30.	+28	+2	+14.06	30	12	—	1	11	18	14
Muta	387	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+28	+8	+17.1	26	10	—	5	16	9	22
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	615	165	1490	50	100	5	2070	—	595	30.	+30	+8	+17.3	30	13	—	5	15	10	23
Sv. Duh-Selnica	536	190	55	25	30	40	15	185	—	50	8.	+26	+4	+12.73	28	9	—	7	19	4	14
Selnica ob Dravi	324	290	30	400	10	45	5	600	—	160	30.	+30	+8	+17.9	27	3	—	3	19	8	23
Studenci-Maribor . . .	265	—	30	865	175	370	25	325	—	325	30.	+28	+12	+17.4	29	10	—	5	8	17	14
Mala Nedelja	279	5	—	275	300	270	95	—	385	110	30.	+23	+9	+16.34	28	11	—	9	9	12	21
Cezanjenci	182	—	—	—	240	280	300	—	820	—	—	+28	+8	+15.62	26	12	—	3	15	12	11
Turski vrh-Ptuj	—	60	65	705	280	310	335	—	95	160	26.	+26	+10	+18.4	27	13	—	5	11	14	6
Nedeljica-Turnišče . . .	170	—	15	47	395	160	457	—	950	47	28.	+30	+6	+19.08	25	5	—	8	3	19	13
Žetale-Rogatec	322	420	10	760	50	230	70	840	—	160	25.	+29	+12	+19.54	28	11	—	4	12	14	15
Rogaška Slatina	224	—	—	250	150	150	100	—	150	150	30.	+29	+7	+19.45	29	9	—	12	16	12	18
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	330	150	150	—	30	—	100	26.	+34	+7	+19.7	30	10	—	7	9	15	15
Kozje	307	65	90	340	65	—	—	430	—	60	26.	+28	+10	+19.6	23	19	—	1	22	7	17
Leskovec-Krško	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brežice	156	—	—	660	240	280	220	—	80	420	30.	+27	+9	+16.78	30	17	—	6	21	3	16
Toplice-Dol.	179	20	—	130	280	240	40	—	410	100	30.	+26	+9	+17.61	29	11	—	8	9	13	26
Krka	300	45	—	5	200	145	80	—	325	25	9.	+33	+10	+20.9	27	9	—	9	11	9	23
Št. Janž-Dol.	347	30	5	255	20	120	20	130	—	45	29.	+32	+3	+17.1	27	12	—	3	19	8	11
Št. Vid-Stična	360	280	—	40	190	360	150	—	380	250	2.	+28	+4	+15.6	29	8	—	2	17	11	17
Cerknica	575	155	—	45	35	60	—	105	—	40	8.	+25	+7	+14.11	21	12	—	4	10	16	10
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	270	40	340	80	60	10	500	—	90	9.	+28	+5	+14.2	29	12	—	5	10	14	23
Novo mesto	180	60	45	95	215	270	210	—	495	45	27.	+34	+6	+19.80	27	11	—	6	5	19	7
Šmarjeta	375	20	—	30	420	690	140	—	1200	30	30.	+27	+9	+17.9	30	12	—	5	1	24	22
Valpča vas	280	—	30	630	155	120	95	240	—	250	29.	+28	+8	+16.31	22	10	—	7	13	10	11

Sv. Lovrenc ima Lüftenegerja, vsi drugi AŽ panj.

Letošnji junij nas je pa prav posebno razočaral. Skoro polovico meseca smo imeli dež, ki je prav nepovoljno vplival na razvoj čebel. Čebele so bile suhe tako, da smo jih morali skoro vsi čebelarji pitati. One pa, ki so bile pripravljene na roj, so zaradi dežja in vednega slabega vremena pregnale trote. Tudi to se je nekemu pripetilo, da je moral roj pitati, da ni umrl od lakote. Prav lepo pa je pričela mediti

smreka. Na tehtnici se je pokazalo zboljšanje, toda zopet je prišel dež in je vse medenje prekinil. — Tako, kakor vidimo, pri nas letos ne bo dosti cvetličnega medu. Segati bomo morali še po lanskoletnem. Upajmo, da bodo vsaj kaj malega nabrale na pravem kostanju, da se bodo preživele do ajde. Cena medu na drobno je še kljub tolikemu slabemu vremenu precej nizka, približno 20 din.

DRUŠTVENE VESTI

Dopolnilo k pozivu za prijavo na tečaj za čebelarke predavateljke, čebelarke mojstre in bolezenske izvedence.

Odbor SČD naznanja, da se bodo čebelarji pripustili k tečaju in izkušnjam za zgoraj omenjene strokovnjake le pod sledečimi predpogoji:

Za predavateljke pridejo v poštev le čebelarji z večletno prakso in srednješolsko izobrazbo, ki so že proučili nekaj domače in tuje čebelarke literature.

Za mojstre pridejo v poštev čebelarji s 5 letno prakso, ki se čutijo zmožne za praktičen pouk na tečajih.

Za bolezenske strokovnjake bodo sprejeti oni čebelarji, ki imajo 5 letno prakso in ki se bodo zavezali, da bodo pri pojavu kužnih čebelnih boleznih društvu vsak čas proti nagradi na razpolago.

Izpiti za čebelarke predavateljke in mojstre bodo v jeseni pred zazimljenjem čebel, tečaji za bolezenske strokovnjake pa v zimskih mesecih.

Ker se je do sedaj prijavilo za bolezenske strokovnjake le 8 čebelarjev, treba jih je pa za vsak okraj vsaj dva, naproša odbor vse podružnice, da zainteresirajo za ta tečaj čebelarje iz svoje srede.

NAŠE PODRUŽNICE

Preselitev prodajalne mariborske podružnice.

Naznanjamo vsem članom in čebelarjem, da smo prenesli podružnično prodajalno iz prostorov Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta št. 12, v podružnično tajništvo, trgovina Oton Crepinko v Mariboru, Zrinjskega trg št. 6 (blizu glavnega kolodvora, nekaj korakov od palače Ljudske samopomoči).

Vabimo vse čebelarje, da se poslužujejo te prodajalne, kjer jim je točna in strokovna postrežba zagotovljena.

Obenem naznanjamo, da odslej naprej ne bomo prodajali v prodajalni Kmetijske družbe v Mariboru nobenih čebelarskih potrebščin.

Podružnica Slov. čeb. društva za Maribor in okolico.

Ljubljanska čebelarke podružnica bo imela redno odborovo sejo dne 8. avgusta 1939 ob osmih zvečer v običajnem lokalju. Člani in po njih uvedeni čebelarji dobrodošli!

20letnica podružnice na Viču pri Ljubljani. Dne 16. julija je podružnica na skromen način proslavila dvajsetletnico svojega življenja in delovanja. Sklicala je slavnostno sejo, katere sta se udeležila tudi odposlanca osrednjega društva, tajnik Dermelj in urednik Bukovec.

Sejo je otvoril g. predsednik Petelin, ki je v jedrnatih besedah razložil pomen slavnostne seje, podal v kratkih besedah sliko delovanja podružnice v preteklosti in se v prav toplih besedah spomnil posameznih podružničnih članov, kateri sodelujejo pri podružnici že od njenega rojstva dalje. Podružnica se jim ne more oddolžiti drugače in na bolj primeren način, kakor da jim poklanja spominske diplome, i. s. gg. župniku T. Tavčarju, podravnatelju Janku Babniku, Alojziju Pogačarju, Kunču Ivanu in Bačiču Alojziju.

Izročene diplome je prav okusno izdelal slikar Erbežnik.

Gospoda p. Tavčar in Babnik sta se odboru zahvalila za počaščenje in omenila, da bosta smatrala diplomu zgolj kot znak priznanja delu, ne pa kot osebno počastitev.

Odposlanec osrednjega društva, g. Dermelj, je vsem, ki so prejeli diplome, iskreno čestital ter poudarjal, da je bila podružnica na Viču vselej med najdelavnejšimi in najzornejšimi, kar bo gotovo ostala tudi v bodočnosti.

Po izročitvi diplom so ostali člani do večera v prijetni družbi, poslušali čebelarke šegavosti, kramljali o „najaktualnejših“ čebelarskih zadevah in pripovedovali to in ono iz zlate knjige o čebeli, ki je neizčrpeljiva, s skrivnostmi prepletena in ravno zato za prave čebelarje čez vse zanimiva.

Podružnica Maribor je priredila dne 25. junija t. l. pri čebelnjaku podružničnega predsednika g. Crepinko Otona v Razvanju predavanje. Predaval je priljubljeni predavatelj, banovinski čebelarski referent g. Okorn. Opisal je natanko, kako naj prestavljamo pred rojenjem, kako preprečujemo rojenje z uspehom in kako naj racionalno čebelarimo, da bo pridelek medu in voska čim večji. Podal nam je mnogo drugih smernic v korist in povzdigo čebelarstva.

Predavanja se je udeležilo rekordno število čebelarjev od blizu in daleč, celo iz oddaljenega Slovenjega Gradca. Pa saj ni čudno, vsakomur je znano, da je g. Okorn eden najboljših predavateljev in kdor ga pozna, ve, da se bo od njega kaj naučil in se zato ne ustraši niti nallega pota, niti truda, samo da pride na predavanje.

G. Okornu izrekamo na tem mestu najsrčnejšo zahvalo za požrtvovalnost, da je ustregel naši prošnji in se podal semkaj na tako dolgo pot samo zato, da nas nevedne člane pouči in spodbudi k uspešnemu delu. Prosimo pa, da nas ob priliki še poseti in obdari z dobrimi nasveti.

Mežica. Dne 1. julija t. l. je bil članski se-stanek naše podružnice, ki se ga je udeležil tudi ban. referent g. Jože Okorn. Razpravljalo se je v glavnem o prevozu čebel na ajdo. Podružnica je doslej prevažala na ajdo v okolico Pliberka in Smihela v Nemčiji, letos pa so nastale take težkoče v zveza s tem, da bo skoraj gotovo prevoz nemogoč. Nujno potrebno je zaradi tega, da se skuša dobiti pasišča na Dravskem polju. G. Okorn je izjavil, da je pripravljen pri tem pomagati, vendar je po njegovem mnenju za letos že pozno in bo težko kaj doseči.

Dne 2. julija t. l. je bilo predavanje g. ban. referenta Okorna pri čebelnjaku tov. Blatnika. G. predavatelj je predsednik g. Orišnik najtopleje pozdravil s pripombo, da nam že dolga leta ni bilo mogoče dobiti kakega predavatelja iz Ljubljane. G. Okorn je obrazložil 22 navzočim čebelarjem sledečo snov, ki so ji z velikim zanimanjem sledili. Priporočal je Jan-

ševo knjigo, ki je potrebna slehernemu čebelarju. Na posebne želje članov je opisal vzrejo in lastnosti kranjske čebele, važnost rejskih središč s posebnim ozirom na izmenjavo nečistih matic. V zvezi s tem je priporočal vzrejo postajo za našo dolino, za katero naj bi se zainteresiralo vse tukajšnje podružnice. Po kratki debati, ki se je sukala okrog gornje snovi, je razložil še pravilno predstavljanje, postopanje z voščinami in kuhanje voska, točenje medu s posebnim ozirom na zrelost, čistost in hrambo medu. V zvezi z vso snovjo pa je ob zaključku opozoril na glavne napake, ki se pojavljajo in ki jih je treba odpraviti. Pred zaključkom je v razgovoru pojasnil še razna vprašanja, ki so mu jih stavili navzočni, zlasti o narejanju rojev.

Po trirnem predavanju se je predsednik g. Orišnik predavatelju zahvalil za zanimivo predavanje in ga prosil, da nas kmolu zopet obišče.

D R O B I R

„Zdravljenje“ trotovcev je kaj priljubljeno opravilo čebelarških začetnikov. Po navadi čebelarijo z manjšim številom panjev. Zavaljo tega jih izguba kakega panja mnogo huje zadene kakor čebelarja z večjim številom panjev. Razumljivo je tedaj, če skušajo družino rešiti na ta ali oni način.

Reševati trotovca se izplača le tedaj, če je družina še dovolj živalna. Oslabljeni trotovci imajo skoraj same stare čebele, ki kmalu odmrjejo in panj ostane slabič, pa naj storimo z njim kar koli že. Zato je najbolje in najpravičneje, da ga kasiramo. Močnim izrojencem, ki so izgubili matico na prahi in so postali trotovci, pomagamo z močnim prašilčkom na treh satih. Takih družinic ne sme manjkati v nobenem čebelnjaku in so velike vrednosti v sili.

Ni pa vseeno, na kakšen način rešimo trotovca s prašilčkom. Če ima trotovec — v mislih imam panj, v katerem zalegajo trotjo zalego čebele — že starejšo zalego, ali pa še le jajčeca in nekoliko dni stare črvičke, postopamo takole. Proti večeru zložimo satje na kozico, nato pa predenemo prašilčka s satjem in čebelami vred v trotovca. Čebele pustimo na kozici kake pol ure, nato pa vrnemo v panj vse slabo zasedene sate. Čebele z ostalih satov ometemo v kak zabojček, ki ga shranimo čez noč kje na hladnem. Čez noč se prašilček v novem domu umiri, udomači in s čebelami trotovca poboga. Važno je, da ima prašilček vsaj

toliko čebel, kolikor smo jih zvečer dodali od trotovca.

Prihodnje jutro postavimo zabojček s čebelami na sonce, da žival polagoma odleti in se spraši v domači panj. Čebele, ki še ostanejo v zabojčku, stisemo kasneje na tla pred čebelnjakom.

Trotovca, ki smo mu dodali prašilčka, pustimo več dni pri miru. Ne smemo ga že čez 24 ur pregledovati, ker je to nevarno za življenje matice.

Na isti način pomagamo lahko tudi izrojencu, ki je izgubil mlado matico na prahi.

Nekateri čebelarji dajo močnemu trotovcu sat z jajčeci, da si sam izpodredi matico. Preden se mlada matica oprahi, mine tri do štiri tedne, če se sploh oprahi. Med tem družina zelo oslabi in ne smemo od nje pričakovati nobene koristi. Ta način „zdravljenja“ je umesten le v maju ali juniju mesecu, kasneje pa ne, ker se panj do jeseni ne ojači toliko, da bi bil dober za pleme.

O petju pevke (prve mlade matice, ki zapusti po prvem roju matičnik), se je že mnogo pisalo. Nedavno sem se pa prepričal, da tudi gledé tega ni vse tako kakor smo prepričani.

Z gospodom Frančiškom Rojino sva se napotila k njegovim čebelam, da jih nekoliko pregledava. Kazalo je, da nekateri panji sede na roj.

Ko sva pregledovala najbolj sumljivega in sva ravno ogledovala staro matico, ki je

bila zaznamovana (pristrižena krila!), sva slišala, da na satih na kozici matica kvakala. Družina je imela mnogo že skoraj godnih matičnikov. Z rojenjem se je zakasnila, ker je lilo dan na dan. Našla sva tudi matičnik, iz katerega je mlada matica izlezla.

Zakaj je mlada matica samo kvakala in ne pela? Jaz si tega ne morem drugače razlagati, kakor da je s kvakanjem poskušala dognati, ali je v panju še kakšna mlada matica, ki se je že izlegla. Morda stori to vsaka poznejša pevka, ker ji to veleva previdnost — strah pred drugo matično mladico. Pred starko nima strahu, saj je znano, da kaka stara matica včasih z rojenjem tako dolgo odlašča, da jo končno pevka s svojim petjem izžene iz panja.

Katastrofa čebelnjaka. Dne 22. maja so bili na Pohorju silni nalivi. Padlo je 70 mm dežja. Zaradi tega se je v Rdečem

Katastrofa čebelnjaka na Pohorju.

bregu pri Sv. Lovrencu na Pohorju odrgal zemeljski plaz in vzel s seboj dva čebelnjaka g. Gašpra Karničnika. Vlekel ju je 12 m daleč. Uto je dvakrat obrnilo.

Vseh 8 AŽ panjev je bilo polnih blata, okenca pa razbita. En roj je bil uničen, ostalih 7 panjev pa je ostalo nepoškodovanih. Kljub katastrofi je en panj čez dva dni dal lep roj.

Čebelarstvo orodje počiva nekje globoko v zemlji.

Na sliki je mesto, kjer je stal čebelnjak, zaznamovano s +.

Pevka je maziljena, je večkrat rekel pokojni čebelar Peter Pavlin. S tem je hotel povedati, da imajo čebele pevko v posebni časti in ji dajejo prednost pred drugimi. Da je to res, sem se nedavno sam prepričal. Zrl sem v roj z mladimi maticami, ki ga je čebelar ogrebel v slamnat koš. Opazil sem mlado matico, jo ujel, priprl v matičnico in položil na dno koša. Čebele se zanj skoraj zmenile niso. Čez čas sem opazil še eno, ki se je prerivala med čebelami. Tudi to sem ujel in priprl. Da ste videli, kako je to čebele zbégalo. Matičnico so na goščo zasedle in natančno se je videlo, kako jih pripor pevke — druge matice — vznemirja. Od časa do časa so se vsule iz koša, nemirno begale v okolici ter se zopet vrnile k roju.

To dokazuje, da je predvsem pevka čebelam pri srcu in nam pove tudi, zakaj roji z mlado matico tako neradi sprejmejo drugo, če izgube pevko na prahi.

Naravno trotje satje v strnjenih plasteh v AŽ panju je za umno čebelarjenje ravno tolike važnosti kakor lepo čebelje satje. Na to smo v Sl. Č. že nešteto opozarjali, pa je kaj malo zalégo. Velika večina naših čebelarjev opremi vse satnike v plodišču s satnicami, tako da čebele potem sploh ne morejo graditi lepega trotjega satja. Ker je v naravi sleherne družine, da mora imeti tudi trotovino, napravijo čebele v spodnjih voglih in po spodnjih robih satov trotje celice na ta način, da podrejo prvotne čebelje celice, namesto teh pa zgradijo zanikrne in zveržene trotje, ki po velikosti niso niti trotje, niti čebelje. Take celice najdemo raztresene po vseh satih in tudi sredi čebeljega dela.

Če jih primerjamo s trotjimi celicami iz kranjiča ali koša, kjer jih čebele neovirano grade, šele vidimo, kako zelo se razlikujejo od teh, ki so kar za tretjino večje. V takih popolnih celicah se izvlele veliki in krepki troti, ki so zmožni mlado matico založiti s precej večjo množino semenskih nitk kakor tisti revni troti, ki jih sedaj

vidimo izletavati iz A. Ž. panjev. Takim trotom so kmečki čebelarji včasih upravičeno rekli spački ali podlesniki.

Bili so časi, ko so čebelarški časopisi kar tekmovali, kateri bo bolj udrihal po trotih in kako naj čebelar trotjo zalego zatira. Prikazovali so jih kot požeruhe in lenuhe, ki samo škodo delajo, ne koristijo pa nič. To bedasto in naravnost nečebelarsko naziranje je še vedno v veljavi, in preganjanje trotov je še dandanes za marsikate-rega čebelarja važno čebelarstvo opravilo...

Če hočemo imeti dobre, dolgo rodovitne matice, moramo za vzrejo trotov ravno tako skrbeti kakor za vzrejo matic, saj je trot za ohranitev dobrih lastnosti ravno tolike važnosti kakor matica. Matica je nosilka polovice dednih lastnosti plemena, trot pa druge polovice. Dokazano je, da ravno trot posebno močno vpliva na prenos odličnih lastnosti plemena na zarod.

Dolžnost naprednega čebelarja je, da izločuje iz reje vse neprimerne plemenske živali, slabe matice in slabe trote. Skrbeti mora, da bo vzredil čim najpopolnejše matice in trote. Z enako skrbnostjo kakor vzrejamo matice, moramo vzrejati tudi trote. Zaradi tega moramo skrbeti, da bo za trotji zarod v panjih lepo trotje satje. Na predzadnjem satu v plodišču je prostor za trotjo zalego. Tisti sat spodrežimo spomladi v začetku aprila do polovice, da bodo čebele mogle zgraditi trotje satje po mili volji. Potem bomo imeli v panjih močne in živahne trote, ne pa revčke, ki se pred žrelom dolgo obotavljajo, ali naj zlete ali ne.

Pregled panjev pred prevozom v ajdovo pašo je na vsak način potreben. Sedaj je zadnji čas, da izmenjamo še kak sat iz plodišča z lepšim satom iz medišča, dodamo še kako satnico, ki naj jo čebele izdelajo med ajdovo pašo. Glavno skrb pa moramo posvetiti maticam in živežu. Panji, ki niso glede matic v redu, ne smejo na pot. Tudi suhih panjev ne smemo postavljati v pašo. Moramo jih poprej do-

bro nakrmiti. Lahko se pripeti, da je na paši prve dni deževno. Kaj pomeni to za sestradane panje, ni treba poudarjati.

Pred prevozom, toda ne šele v zadnjem hipu, združimo vse slabiče. Praznih panjev ne kaže vlačiti po svetu!

Delo v čebelarških organizacijah mora biti smotrno in urejeno po točnih načrtih. Marsikje tega manjka, zato tudi ni uspehov, vsaj takih ne, kakršne bi lahko pokazali, če bi delali po določenem načrtu.

V moderno urejenem gospodarstvu ne poznajo dela tjavdan, oziroma dela, ki ga diktira slučajna potreba ali gola želja po delu. Trajne uspehe je mogoče doseči le s sistematičnim delom in po skrbno sestavljenih načrtih.

Delovni načrti so različni. Veljajo lahko za eno samo leto ali pa za daljšo dobo. Letni delavni načrt bi morala imeti vsaka manjša organizacija, n. pr. čebelarstva podružnica. Vanj spadajo redni letni sestanki, predavanja, tečaji, pregled čebelnjakov v podružničnem okolišju, poučni izleti članov, podružnične veselice i. dr. V širši delovni načrt, ki naj bo zamišljen za daljšo dobo, spada vzreja matic (in prašilna postaja), izboljševanje paše, propaganda za večji konsum medu, kontrola medu, skrb za zdravje čebel, opazovalna postaja, društvena knjižnica, zbiranje predmetov za čebelarški muzej, proučevanje pašnih razmer itd.

V delavne načrte naj se vnese samo toliko dela, kolikor ga podružnica zmore in kolikor ga bo tudi resnično izvršila. Bolje manj, ampak tisto zares. Saj ni treba zastaviti vse hkrati. Kdor se v začetku preveč zažene, rad kmalu odneha. Delo podružnic naj pride v prid tudi poznejšim rodovom, zato naj bo zgrajeno na trdni podlagi in dobro premišljeno.

Ne tratimo pa moči za nemogoče zadeve. Marsikaj se da na papirju prav lepo rešiti, v resnici pa ne. Zato naj pri sestavi govori zgolj trezen razum in izkušnja.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljati na „Slovensko čebelarstvo“ v Ljubljani. Ček, račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarstvo potrebščine je pošiljati na „Društveno čebelarstvo“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček, račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 15/I. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko čebelarstvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

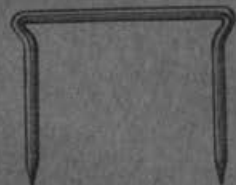
Št. 37. Zaporica za begalnico

iz pločevine, za zapiranje begalnice pri žrelu medišča.

Št. 40. Begalnica iz pločevine

za vložitev v primerno odprtino v lesen okvir, na katerega je pritrjena matična rešetka. Ako hočemo to begalnico uporabljati, moramo seveda matično rešetko pokriti z deščicami, s pločevino ali pa z lepenco.

Št. 42. Razmak za Dadantove panje iz fine jeklene žice.

Št. 43. Številke iz aluminija za panje od 0 do 9, 3 1/2 cm visoke.

Št. 51. Slamnica za A. Ž. panj na 9 satov,

a) za zadaj 58×34×5 cm, b) za medišče 45×34×5 cm.

Št. 53. Lepenka preparirana za panjevo dno,

a) za 1 A. Ž. panj; b) 1 m².

Skupina C. Pripomočki za pomirjanje čebel, oziroma za varstvo proti piku.

Št. 61. Brizgalnica za roje,

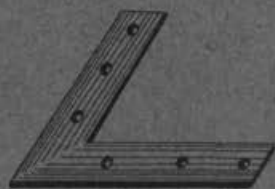
izredno močna, z izmenljivim nastavkom za brizganje s curkom oziroma s pršilom.

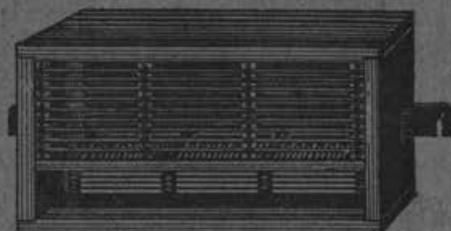
Št. 63. Čebelarstvo pokrivalo

iz pocinkane žične mreže, obšito s finim platnom in z odprtino za pipo.

Št. 38. Kotnik iz železne pločevine, za ojačenje oglov oboda panja.

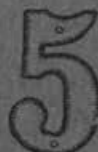

Št. 39. Zapora za matično rešetko iz pločevine. Rabimo jo za pokrivanje matične rešetke, kadar uporabljamo begalnico.

Št. 41. Past za trote

za pritrditev pri spodnjem žrelu. Služi prav dobro tudi kot past za matico pri rojenju in ne ovira izleta čebel.

Št. 52. Slamnica za A. Ž. panj na 10 satov,

a) za zadaj 58×36,5×5 cm, b) za medišče 45×30,5×5 cm.

Št. 54. Končnica, poslikana.

Reprodukcija starih končnic. Prav prikladna za pritrditev na čelno stran A. Ž. panja.

Št. 62.

Pršilnik Kuntschevega sestava.

Zelo učinkovit tudi za vrtno uporabo. Pršilo vtaknemo v vrat primerne, ne predolge steklenice, ki je napolnjena z vodo. S tem, da premikamo črpalko, ki je v cevki, vodo izredno fino razpršimo.

Št. 64. Čebelarstvo pokrivalo

z zimnatim vložkom in z odprtino za pipo.

Št. 65. Pajčolan
z žimnatim vložkom
in z odprtino za pipo.

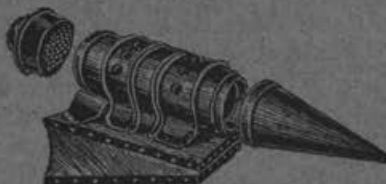
Št. 66. Čebelarске
rokavice iz gumije-
vega blaga.

V zalogi imamo 3 veli-
kosti:

- a) majhne,
- b) srednje velike,
- c) velike.

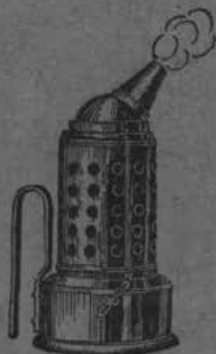

Št. 67. Čebelarска pipa za nekādilce.

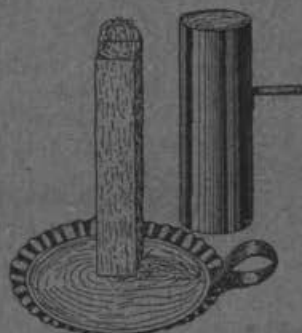
Št. 68. Kadilnik na meh

a) z ravno štulo; b) s poševno štulo.

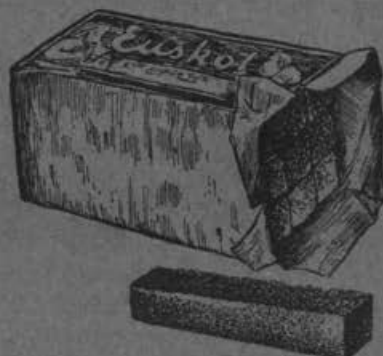
Št. 69. Samokadilnik
„Vulkan“ s pripravo
za navijanje.

Ko ga navijemo, deluje
vetrnica približno 20 mi-
nut. Z zavorico jo lahko
takoj ustavimo.

Št. 70. Svečnik s kaj-
fežem.

Na priostreno žico sredi
svečnika natakneмо kos
Euskola, ki ga potem pri-
žgemo. Ako tlečega Eusko-
la več ne rabimo, ga ni
treba sneti s svečnika,
marveč ga pokrijemo s
kajfežem, nakar kmalu
ugasne.

Št. 71. Euskol.

Učinkovito pomirjevalno kadilo za
čebele, ki ga uspešno uporabljamo
v pipi št. 67, v svečniku št. 70 in v
kadilnikih št. 68 in 69. V enem zavo-
ju je 9 briketov.

Skupina Č. Potrebščine za žičenje in vdélavo satnic.

Št. 81. Deščica
za pritrdjevanje satnic.

Št. 83.
Luknjač
za vrtanje
luknjic
v satnike.

Št. 82. Kolesce
za vtiranje žice v satnice.

Št. 84. Durgelj
za vrtanje luknjic v satnike.